

Αποκατάσταση αποθέσεων
Κλεισούρα - Φωκίδα

2010 Διεθνές Έτος Βιοποικιλότητας

«Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) ανακήρυξε το 2010 "Διεθνές Έτος Βιοποικιλότητας", [...] μια γιορτή της ζωής πάνω στη γη και της σημασίας της βιοποικιλότητας στη ζωή μας. Ο κόσμος καλείται να αναλάβει δράση για να διασφαλίσει την ποικιλία της ζωής στη γη: τη βιοποικιλότητα.»

[Πηγή: Ιστότοπος του Περιφερειακού Κέντρου Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών]

Παρά την πολλή συζήτηση που γίνεται τα τελευταία χρόνια γύρω από τη βιοποικιλότητα, και ειδικότερα φέτος με την ανακήρυξη του 2010 ως Έτους Βιοποικιλότητας από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), πολλοί από μας συνεχίζουμε να έχουμε ερωτήματα και απορίες. Ενδεχομένως, να έχει γίνει κατανοητή η σπουδαιότητα της διατήρησης της βιοποικιλότητας, αφού προβάλλεται συχνά σε εορταστικές εκδηλώσεις για το περιβάλλον και σε αφιερώματα των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Ωστόσο, ο συσχετισμός ανάμεσα στην οικολογική προσέγγιση της έννοιας, η οποία κατά κύριο λόγο προβάλλεται στην κοινή γνώμη, και στη σημασία της για τη δραστηριότητα μιας μεταλλευτικής εταιρείας, όπως της S&B Βιομηχανικά Ορυκτά, παραμένει ασαφής.

Το αφιέρωμα αυτό ξεκινάει με μια αναφορά στην εξέλιξη της Σύμβασης για τη Βιοποικιλότητα από την αρχή της, στην Παγκόσμια Συνδιάσκεψη του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (1992), μέχρι τις πρόσφατες

«**Βιοποικιλότητα:** η ποικιλότητα των ζώντων οργανισμών όλων των οικοσυστημάτων (χερσαίων, θαλάσσιων και άλλων υδάτινων οικοσυστημάτων) καθώς και η ποικιλότητα των οικολογικών συμπλεγμάτων στα οποία ανήκουν. Στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται η ποικιλότητα εντός των ειδών, ανάμεσα σε είδη και η ποικιλότητα οικοσυστημάτων».

[Πηγή: Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα, που υπογράφηκε στο Rio de Janeiro το 1992]

δεσμεύσεις των εθνών στη Ναγκόγια (2010), όπως επίσης και στους στόχους που τελικά συμφωνήθηκαν από την παγκόσμια κοινότητα των εθνών. Επίσης, γίνεται ο συσχετισμός μεταξύ του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου της Ε.Ε. για τη βιοποικιλότητα και της εξορυκτικής δραστηριότητας ειδικότερα. Και, κλείνοντας, γίνεται εκτενής αναφορά στις δράσεις της S&B, ως εξορυκτικής εταιρείας, για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

Ευελπιστούμε πως διαβάζοντας το «σύντομο» αυτό αφιέρωμα σε ένα τόσο «μεγάλο» θέμα θα το βρείτε διαφωτιστικό αλλά και ευχάριστο!

Καλή ανάγνωση!

Στη σύνταξη του Αφιερώματος αυτού συνέβαλαν οι συνάδελφοι: Μιχάλης Στεφανάκης, Μυρτώ Κονταξή, Βήνη Φιλιππί.

Η βιοποικιλότητα στην παγκόσμια ατζέντα

Η βιοποικιλότητα δεν αποτελεί νέα έννοια για την επιστημονική κοινότητα, ειδικότερα μάλιστα για τα επιστημονικά πεδία τα οποία μελετούν το φυσικό περιβάλλον και την οικολογία. Συνιστά, όμως, ζήτημα που αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εντέλει εθνικό επίπεδο, τόσο από πλευράς θέσπισης πολιτικών όσο και από πλευράς κανονισμών και νόμων.

Προκύπτει συνεπώς το ερώτημα: πώς και γιατί αναδεικνύεται σήμερα η βιοποικιλότητα από πεδίο επιστημονικής, κυρίως, μελέτης σε ζήτημα μείζονος σημασίας, το οποίο ολοένα και ανεβαίνει στην ατζέντα των παγκόσμιων οργανισμών και στις πολιτικές των κρατών, αγγίζοντας πλέον και την επιχειρηματική δραστηριότητα; Το «πώς» περιγράφεται παρακάτω. Το «γιατί» οφείλεται στη διαπίστωση της αύξησης του ρυθμού απώλειας της βιοποικιλότητας, δηλ. του αριθμού των ειδών σε σχέση με το παρελθόν, σε συνδυασμό με την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων για την υποστήριξη των αυξανόμενων αναγκών του επίσης αυξανόμενου πληθυσμού της γης.

Η προστασία της βιοποικιλότητας ως αντικείμενο διεθνούς & εθνικής στρατηγικής

Κατά τη διάρκεια της ιδιαίτερα σημαντικής **Συνδιάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη** το 1992 στο Ρίο της Βραζιλίας (γνωστή και ως "Rio Earth Summit"), το **Πρόγραμμα Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών** (UNEP) παρουσίασε τη διεθνή **Σύμβαση για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας** (εφεξής Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα), ως αποτέλεσμα ενδελεχούς αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης της βιοποικιλότητας από ομάδα ειδικών, ήδη από το 1988. Η Σύμβαση επικυρώθηκε το 1993 και περιλάμβανε στόχους για την αειφόρο ανάπτυξη, την κλιματική αλλαγή και τη διαχείριση των φυσικών πόρων ώστε να μην οδηγούν στην υποβάθμιση των οικοσυστημάτων.

Τον Απρίλιο του 2002, τα κράτη-μέλη της Σύμβασης για τη Βιοποικιλότητα, αξιολογώντας πως η υλοποίηση των στόχων της δεν προχωρά με ικανοποιητικούς ρυθμούς και συυπολογίζοντας και τους υπόλοιπους στόχους των Ηνωμένων Εθνών για μείωση της φτώχειας παγκοσμίως και για βελτίωση της ζωής στον πλανήτη, έθεσαν ως νέο στόχο **την ανακοπή της φθίνουσας πορείας της βιοποικιλότητας σε παγκόσμιο, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, έως το 2010**. Σε αυτό το πλαίσιο, το έτος 2010 ανακηρύχθηκε ως το **Παγκόσμιο Έτος Βιοποικιλότητας**.

Στη Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης για τη Βιοποικιλότητα, που έγινε πρόσφατα στη Ναγκόγια της Ιαπωνίας στις 19-28

Οκτωβρίου 2010, αξιολογήθηκε η πρόοδος εφαρμογής της Σύμβασης. Διαπιστώνοντας τη μη επίτευξη του στόχου για το 2010 οριστικοποιήθηκε το νέο στρατηγικό σχέδιο 2011-2020 και τέθηκε το όραμα για το 2050. Οι νέοι στόχοι ορίζουν προσπάθεια για μείωση κατά 50% του ρυθμού απώλειας βιοποικιλότητας και, όπου είναι δυνατόν, εξάλειψη του ρυθμού μείωσης, επαναφορά του 15% των υποβαθμισμένων περιοχών στη φυσική τους κατάσταση και προστασία 17% της χερσαίας και 10% της θαλάσσιας επιφάνειας του πλανήτη. Προβλέπεται, επίσης, δίκαιη και ισόρροπη κατανομή των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από τη χρήση των γενετικών πόρων. Το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια, όπως ονομάστηκε, αναμένεται να ενεργοποιηθεί μέχρι το 2012 με διαμόρφωση Σχεδίων Δράσης σε Εθνικό Επίπεδο μέχρι τότε. Σήμερα, 193 κράτη-μέλη συμμετέχουν στη Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα, δίνοντάς της έτσι πραγματικά παγκόσμια διάσταση. Η **Ευρωπαϊκή Ένωση** (Ε.Ε.) και τα κράτη-μέλη της, τα οποία συμμετείχαν ενεργά στη διεθνή δραστηριοποίηση (από το Ρίο ως τη Ναγκόγια), πρωτοστατούν και στη θέσπιση πολιτικών προωθώντας, ήδη από το 2006, μεγάλο αριθμό νομοθετικών πρωτοβουλιών για τη μείωση της απώλειας της βιοποικιλότητας. Το πλαίσιο προστασίας της στην Ε.Ε. εξασφαλίζεται σήμερα μέσω των Οδηγιών για την προστασία της ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων (δίκτυο Natura 2000), μέσω στρατηγικών «πράσινων υποδομών» και «ελέγχου ξενικών ειδών», και με στόχο

την ενσωμάτωση της προστασίας της βιοποικιλότητας και σε άλλες πολιτικές (π.χ. Κοινή Αγροτική Πολιτική, Περιφερειακή Ανάπτυξη, προστασία υδάτων, εδάφους, αντηρύπανση).

Το δίκτυο Natura 2000 είναι το μεγαλύτερο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών στον κόσμο καταλαμβάνοντας έκταση 18% της χερσαίας επιφάνειας της Ε.Ε., ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την Ελλάδα είναι 28%. Ήδη, από το 1979 ισχύει η κοινοτική Οδηγία 409/ΕΚ για τη διατήρηση των άγριων πτηνών, ενώ από το 1992 έχει τεθεί σε ισχύ η Οδηγία 43/ΕΚ για τη διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας, γνωστή και ως «Natura 2000». Αξίζει να σημειωθεί πως το «Δίκτυο Natura 2000», ως μέρος της πρωτοβουλίας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, δεν καλύπτει κάθε είδος ζώου ή φυτού στην Ε.Ε. αλλά θέτει υπό «καθεστώς προστασίας» 1.500 περίπου είδη ζώων και φυτών τα οποία κινδυνεύουν να εξαφανιστούν, είναι σπάνια, ευάλωτα ή ενδημικά, καθώς και 230 περίπου είδη οικοτόπων, ώστε να διασφαλιστεί η διατήρησή τους μακροπρόθεσμα στην Ε.Ε.

Στην Ελλάδα, η κύρωση της Σύμβασης για τη Βιοποικιλότητα του 1992 έγινε με τον Ν. 2204 του 1994, ενώ με το πρόσφατο νομοσχέδιο «για την προστασία της βιοποικιλότητας» που συντάχθηκε από το **Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής**, επιχειρείται η ενσωμάτωση της έννοιας της βιοποικιλότητας στα αντικείμενα προστασίας του βασικού νόμου για την προστασία του περιβάλλοντος, του Ν.1650/1986.

Βιοποικιλότητα & εξορυκτικός κλάδος

Ο εξορυκτικός κλάδος (και ειδικά οι επιφανειακές εξορύξεις) από τη φύση του επεμβαίνει στο φυσικό περιβάλλον διαταράσσοντας έστω και προσωρινά τα τοπικά οικοσυστήματα. Όμως, ο κλάδος έχει αναγνωρίσει πως έχει την ευθύνη να δραστηριοποιείται με σεβασμό προς το φυσικό περιβάλλον, το οποίο άλλωστε είναι και η πηγή του, και έχει να επιδείξει πολλά παραδείγματα δραστηριότητας με θετικό αποτέλεσμα για τη βιοποικιλότητα, που είναι και στόχος κυρίως των μεγάλων εταιρειών του κλάδου.

Αξίζει να επισημανθεί ότι ο εξορυκτικός κλάδος δεν έχει το πρόβλημα να τοποθετεί ή/και να μεταφέρει τις δραστηριότητές του όπου θέλει, αφού η φύση έχει «τοποθετήσει» τους ορυκτούς πόρους σε συγκεκριμένες περιοχές και επίσης ότι ο πολυαιμάς μας σήμερα χρειάζεται τις ορυκτές πρώτες ύλες για την παραγωγή προϊόντων καθημερινής χρήσης και υποδομών. Η **ανάγκη αυτή εκφράστηκε εύγλωττα μέσω της Πρωτοβουλίας για τη Διασφάλιση και Διευκόλυνση Πρόσβασης στις Πρώτες Ύλες**, γνωστή και ως **Πρωτοβουλία Verheugen** (Raw Materials Initiative, Νοέμβριος 2008). Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες πρόσβασης του εξορυκτικού κλάδου σε περιοχές του δικτύου

Natura 2000, που δεν απαγορεύεται εκ προοιμίου, για την κάλυψη μέρους των αναγκών σε ορυκτές πρώτες ύλες, συστάθηκε Επιτροπή σε επίπεδο Ε.Ε. για τη διαμόρφωση οδηγού δραστηριοποίησης σε προστατευόμενες περιοχές. Στην ειδική αυτή επιτροπή διαβούλευσης συμμετείχαν όλοι οι εμπλεκόμενοι (Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος Ε.Ε., Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων Ε.Ε., εκπρόσωποι της Δημόσιας Διοίκησης των Κρατών Μελών, μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και φορέων του κλάδου). Στις εργασίες της Επιτροπής συνέβαλε και η S&B, ως εκπρόσωπος μεταλλευτικών Συνδέσμων της Ε.Ε.

Τα αποτελέσματα της Επιτροπής, μετά εργασίες διάρκειας 2 ετών, οδήγησαν στην έκδοση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον Ιούλιο του 2010, Οδηγού με θέμα «**Εξόρυξη μη ενεργειακών ορυκτών και Natura 2000** (Non-energy mineral extraction and Natura 2000)». Ο Οδηγός δίνει κατευθύνσεις σχετικά με το πώς μπορεί να γίνει συμβατή η ανάπτυξη των εξορυκτικών δραστηριοτήτων με τις απαιτήσεις της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία της άγριας χλωρίδας και πανίδας και των οικοτόπων τους. Δηλώνεται με σαφήνεια ότι

δεν απαγορεύεται εκ προοιμίου η ανάπτυξη εξορυκτικών έργων εντός του δικτύου Natura 2000. Ακόμη και στην περίπτωση που μπορεί να υπάρχουν επιπτώσεις στα προστατευόμενα στοιχεία του δικτύου, και πάλι δίνεται η δυνατότητα να αναπτυχθεί η εξορυκτική δραστηριότητα, με την υλοποίηση απαραίτητων μελετών (appropriate assessment) και τη λήψη κατάλληλων μέτρων πρόληψης, αποκατάστασης ή αντισταθμιστικών μέτρων (mitigation, compensation).

Οδηγός εξόρυξης σε περιοχές Natura: «δεν απαγορεύεται εκ προοιμίου η ανάπτυξη εξορυκτικής δραστηριότητας εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000»

φυτεύουμε τους σπόρους... για ένα βιώσιμο μέλλον

Η επιτυχής έκβαση μιας αποκατάστασης δεν κρίνεται μόνο από το οπτικό αποτέλεσμα αλλά –κυρίως– από την επιτυχή εγκατάσταση ενός βιώσιμου και αυτόνομου οικοσυστήματος με ικανή ποικιλία βιολογικών ειδών χλωρίδας και πανίδας. **Κρίσιμη παράμετρο επιτυχίας αποτελεί η χρήση σπόρων και φυτών κατάλληλων για τις συνθήκες της περιοχής και ανθεκτικών σε φυσικές καταστροφές, ενώ η μέριμνα για τη διατήρηση και ανάπτυξη του κάθε οικοσυστήματος επιβάλλει εκτεταμένη, αν όχι αποκλειστική, χρήση ντόπιων φυτών της περιοχής.**

Σήμερα, στη Μήλο και στη Φωκίδα, για τους σκοπούς της αποκατάστασης χρησιμοποιούνται 95 διαφορετικά είδη φυτών, ντόπια και ενδημικά σε ποσοστό άνω του 90%, η πλειοψηφία των οποίων παράγεται στα φυτώρια της εταιρείας.

Η **Μήλος** είναι ένα μικρό νησί με πολλές ιδιαιτερότητες – τα φυτά της Μήλου έχουν να αντιμετωπίσουν το φτωχό έδαφος, την υψηλή αλατότητα, τους ισχυρούς ανέμους (που συχνά έχουν επίδραση ανάλογη με αυτήν της αμμοβολής), τη διάβρωση του εδάφους, την παρατεταμένη ξηρασία κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, τη γενικότερη έλ-

λειψη νερού, την ανεξέλεγκτη βόσκηση αιγοπροβάτων και ενίοτε τις πυρκαγιές. Έτσι, η δουλειά που γίνεται στο φυτώριο της Μήλου επικεντρώνεται στη μελέτη και αναπαραγωγή φυτών που έχουν αναπτύξει μηχανισμούς αντοχής στις συνθήκες αυτές.

Η δραστηριότητα της S&B στη **Φωκίδα** εντοπίζεται κυρίως στο όρος Γκιάνα (2.150 μέτρα), όπου οι κλιματικές συνθήκες διαφοροποιούνται ανάλογα με το υψόμετρο: στις χαμηλές περιοχές το κλίμα είναι ήπιο μεσογειακό, στις περιοχές άνω των 1.000 μέτρων παρατηρείται κλίμα με δριμύ χειμώνα ενώ

στην ψευδαλπική ζώνη (από τα 2.000 μέτρα και άνω) επικρατεί ψυχρό υποξηρικό κλίμα. Έτσι, το φυτώριο της Φωκίδας αναπαράγει φυτά τόσο για επίπεδα κοντά στη θάλασσα όσο και για την ψευδαλπική ζώνη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην παραγωγή ντόπιων φυτών κατάλληλων για την ιδιαίτερα απαιτητική αποκατάσταση της ψευδαλπικής ζώνης, καθώς και στην αναπαραγωγή της μαύρης πεύκης (*Pinus nigra*), που χρησιμοποιείται σε υψόμετρα 600-1.800 μέτρων ως πρόδρομο είδος της ελάτης (*Abies cephalonica*), τυπικού είδους των δασών της περιοχής.

Αγία Ειρήνη - Μήλος: η ιστορία μιας απόθεσης

Τραχήλας - Μήλος: παράλληλη εξόρυξη και αποκατάσταση

Βορειοανατολικά Νερά 7 - Φωκίδα: αποκατάσταση εκσκαφής

Συνεχείς επενδύσεις σε υποδομές, έρευνα & ανάπτυξη

Ειδικά **Τμήματα Αποκατάστασης Τοπίου** λειτουργούν πλέον των 25 ετών, στελεχώνονται από έμπειρους δασολόγους και συνεργάζονται με έγκριτους ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς φορείς για την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης και τη βελτίωση των μεθόδων και της τεχνολογίας τους. Παράλληλα, λειτουργούν **ιδιόκτητα φυτώρια** στη **Φωκίδα** και τη **Μήλο**, τις δύο περιοχές δραστηριοποίησης της S&B στην Ελλάδα, με 21 και 14 χρόνια δράσης, αντιστοίχως.

Μερικές από τις σημαντικότερες επιστημονικές συνεργασίες των τελευταίων ετών είναι:

- Πενταετούς διάρκειας (2005-2010) ερευνητικό πρόγραμμα της S&B με το **Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας (ΕΘΙΑΓΕ)** και το **Πανεπιστήμιο Αθηνών**. Ο έγκριτος Δασολόγος – Αρχιτέκτων τοπίου και μέχρι πρόσφατα Τακτικός Ερευνητής του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. δρ. **Γεώργιος Μπρόφας** αναφέρει ορισμένα από τα επιτεύγματα του πολύπλευρου αυτού έργου: «Από τα προγράμματα που υλοποιήσαμε προέκυψαν πολλά θετικά αποτελέσματα [...]:

- Εντοπίστηκαν οι δυσμενείς παράγοντες που περιορίζουν ή και απαγορεύουν την εγκατάσταση και ανάπτυξη της βλάστησης.

- Αναγνωρίστηκαν τα φυτά που ευδοκίμουν στις εκμεταλλεύσεις και η μελέτη της αναπαραγωγικής τους βιολογίας επέτρεψε την παραγωγή φυτών για τα περισσότερα από αυτά. Ιδιαίτερα σημειώνουμε την παραγωγή φυταρίων *Juniperus foetidissima*, που απέτυχε με όλες τις άλλες μεθόδους και έγινε δυνατή με εμβολιασμό μοσχευμάτων του σε σπορόφυτα

κυπριασίου (*Cupressus sempervirens*) [...].

- Χρησιμοποιήθηκαν νέα υλικά στις φυτεύσεις και επινοήθηκαν τεχνικές που βελτιώνουν την επιβίωση των φυτών και οδηγούν στην κατάργηση της άρδευσης.

- Η πειραματική δοκιμή 18 ντόπιων και ξενικών ειδών έδωσε τη δυνατότητα επιλογής νέων ειδών ανθεκτικών στους αλατοφόρους ανέμους στη Μήλο.»

- Διετές ερευνητικό πρόγραμμα καταγραφής και μελέτης της πανίδας στην ευρύτερη περιοχή της Γκιάνας στη Φωκίδα, που ολοκληρώθηκε το 2008 από το **Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας**, με τίτλο «Πρόγραμμα παρακολούθησης της πανίδας στην Γκιάνα-επικαιροποίηση υπαρχόντων δεδομένων». Ο επιστημονικός υπεύθυνος υλοποίησης του έργου Επίκουρος Καθηγητής **Θανάσης Σφουγγάρης**, Διευθυντής Εργαστηρίου Διαχείρισης Οικοσυστημάτων και Βιοποικιλότητας, Τμήμα Γεωπονίας, Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος, αναφέρει για το έργο αυτό: «Με το πρόγραμμα που υλοποιήθηκε από το Εργαστήριό μας, έγινε μια λεπτομερής απογραφή και παρακολούθηση για μια διετία της πανίδας της Γκιάνας. Σημειώνεται ότι έρευνες παρόμοιας έντασης πραγματοποιήσιες και λεπτομερείς προσέγγισης έχουν πραγματοποιηθεί ελάχιστα στον ελληνικό χώρο. Συνεπώς, για ελάχιστες άλλες περιοχές υπάρχουν τόσο λεπτομερή δεδομένα για την πανίδα και η απογραφή αυτή αποτελεί τη βάση αναφοράς για οποιαδήποτε άλλη προσέγγιση στη μελέτη της πανίδας στην Γκιάνα, αλλά και έργο-πilotο για άλλες περιοχές».

- Συνεργασία με την ερευνητική ομάδα **Ενεργειακών Πρώτων Υλών** του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πα-

τρών καθώς και με το γερμανικό **Forschungsinstitut fur Bergbaufolgelandschaften e.V.**, Finsterwalde (2002-2008) για τη διερεύνηση εδαφοβελτιωτικών υλικών σε φυτεύσεις στην περιοχή Γκιάνας-Παρνασσού και στη νήσο Μήλο. Ο καθηγητής του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών **Κίμων Χρηστάνης** σχολίασε: «Δυστυχώς, στην Ελλάδα οι περισσότερες εταιρείες δεν εφαρμόζουν πρακτικές που θα συνεισφέρουν στη διασύνδεση της βιομηχανικής παραγωγής με την έρευνα πάνω σε θέματα αιχμής. [...] Η S&B αποτελεί μία από τις ελάχιστες εξαιρέσεις [...] Η συνεργασία όλα αυτά τα χρόνια ήταν εποικοδομητική, καθώς οι ερευνητές μπόρεσαν να [...] εξαγάγουν επιστημονικά αποτελέσματα με δοκιμές σε πραγματικές συνθήκες και η εταιρεία να αποκτήσει τεχνολογία σε θέματα εδαφοβελτιωτικών υλικών για τη βελτίωση των πρακτικών αποκατάστασης.»

- Συνεργασία με το **Εργαστήριο Δασικής Εδαφολογίας του Τομέα Δασικής Παραγωγής Προστασίας Δασών - Φυσιικού Περιβάλλοντος του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης** (Α.Π.Θ.) για δοκιμές εφαρμογής μιας νέας μεθόδου τεχνητής γήρανσης των επιφανειών βραχωδών υλικών. Ο καθηγητής **Δημήτρης Αλιφραγκής**, διευθυντής του Εργαστηρίου, ανέφερε σχετικά: «Η οπτική υποβάθμιση του τοπίου είναι ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα [...] όλων των μεγάλων εκσκαφών. [...] Η S&B, σε συνεργασία με το εργαστήριο Δασικής Εδαφολογίας του Α.Π.Θ., έχει αναπτύξει και προβεί τα τελευταία χρόνια σε δοκιμές εφαρμογής μιας νέας μεθόδου τεχνητής γήρανσης με πολύ καλά αποτελέσματα στον Παρνασσό.»